Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

21. prosince 2023 *

„Řízení o předběžné otázce – Článek 267 SFEU – Pojem ‚soud' – Kritéria – Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy, Polsko) – Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce vycházející od senátu kolegia, který nemá postavení nezávislého a nestranného soudu předem zřízeného zákonem – Nepřípustnost"

Ve věci C-718/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Nejvyššího soudu (kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné) [Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych), Polsko] ze dne 20. října 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 26. listopadu 2021, v řízení

L. G.

proti

Krajowa Rada Sądownictwa,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení: K. Lenaerts, předseda, L. Bay Larsen, místopředseda, A. Prechal (zpravodajka), K. Jürimäe, C. Lycourgos, Z. Csehi a O. Spineanu-Matei, předsedové senátů, M. Ilešič, S. Rodin, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, D. Gratsias, M. L. Arastey Sahún a M. Gavalec, soudci,

generální advokát: A. Rantos,

za soudní kancelář: C. Di Bella, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 8. listopadu 2022,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za L. G.: sám L. G.,

– za Krajowa Rada Sądownictwa: A. Dalkowska, J. Kołodziej-Michałowicz, D. Pawełczyk-Woicka a P. Styrna,

* Jednací jazyk: polština.

– za polskou vládu: B. Majczyna a S. Żyrek, jako zmocněnci,

– za belgickou vládu: C. Pochet, M. Jacobs, L. van den Broeck a M. van Regemorter, jako zmocněnkyně,

– za dánskou vládu: V. Pasternak Jørgensen a M. Søndahl Wolff, jako zmocněnkyně,

– za nizozemskou vládu: M. K. Bulterman a P. P. Huurnink, jako zmocněnkyně,

– za Evropskou komisi: K. Herrmann a P. J. O. Van Nuffel, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 2. března 2023,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU.

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi L. G. a Národní radou soudnictví (Krajowa Rada Sądownictwa, Polsko) (dále jen „KRS“) ve věci usnesení o nevydání rozhodnutí ve věci samé o návrhu L. G. na povolení pokračování ve výkonu funkce soudce i po dosažení věkové hranice pro odchod do důchodu.

Právní rámec

Ústava

3 Článek 10 Ústavy Polské republiky (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, dále jen „Ústava“) stanoví:

„1. Politický systém Polské republiky je založen na oddělení a rovnováze moci zákonodárné, výkonné a soudní.

2. Zákonodárnou moc vykonávají [Poslanecká sněmovna (Sejm, Polsko)] a [Senát (Senat, Polsko)]. Prezidentu republiky a Radě ministrů náleží moc výkonná. Soudní moc vykonávají soudy.“

4 Článek 45 odst. 1 Ústavy stanoví:

„Každý má právo na to, aby jeho věc byla spravedlivě a veřejně projednána příslušným, nezávislým a nestranným soudem bez zbytečného odkladu.“

5 Článek 60 Ústavy stanoví:

„Polští občané, kteří požívají plných občanských práv, mají právo na přístup k veřejným funkcím za rovných podmínek.“

6 Článek 77 odst. 2 Ústavy stanoví:

„Zákon nemůže nikomu bránit v tom, aby se u soudu domáhal ochrany svobody nebo práva, které byly porušeny.“

7 Článek 179 Ústavy stanoví:

„Soudce jmenuje prezident republiky na návrh [KRS] bez časového omezení.“

8 Článek 186 odst. 1 Ústavy stanoví:

„[KRS] dohlíží na nezávislost soudů a soudců.“

9 Článek 187 Ústavy stanoví:

„1. [KRS] se skládá z:

1) prvního předsedy [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy, Polsko)], ministra spravedlnosti, předsedy [Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny, Polsko)] a osoby jmenované prezidentem republiky,

2) patnácti členů zvolených z řad soudců [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)], obecných soudů, správních soudů a vojenských soudů,

3) čtyř členů zvolených [Poslaneckou sněmovnou (Sejm)] z řad poslanců a dvou členů zvolených [Senátem (Senat)] z řad senátorů.

[…]

3. Funkční období volených členů [KRS] trvá čtyři roky.

4. Organizační strukturu, oblasti činnosti a způsob práce [KRS], jakož i způsob volby jejích členů stanoví zákon.“

Zákon o Nejvyšším soudu

10 Zákon o Nejvyšším soudu (Ustawa o Sądzie Najwyższym) ze dne 8. prosince 2017 (Dz. U. z roku 2018, č. 5) nabyl účinnosti dne 3. dubna 2018. Tento zákon byl následně opakovaně novelizován.

11 Zákonem o Nejvyšším soudu byla v rámci Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) zejména zřízena dvě nová kolegia nazvaná Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych) a Kárné kolegium (Izba Dyscyplinarna).

12 Článek 26 odst. 1 zákona o Nejvyšším soudu stanoví:

„Do pravomoci kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné náleží posuzování mimořádných žalob, rozhodování ve věcech volebních stížností a o návrzích na vyslovení neplatnosti celostátního referenda nebo ústavního referenda, potvrzení platnosti voleb a referend, rozhodování o ostatních věcech veřejného práva, včetně sporů ve věcech ochrany hospodářské soutěže, regulace v oblasti energie, telekomunikací a železniční dopravy, jakož i o věcech, v nichž bylo podáno odvolání proti

rozhodnutí předsedy [Národní rady pro rozhlasové a televizní vysílání (Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Polsko)], nebo o stížnostech napadajících nepřiměřenou délku řízení před obecnými a vojenskými soudy, jakož i před [Nejvyšším soudem (Sąd Najwyższy)].“

Zákon o KRS

13 Článek 9a zákona o Národní radě soudnictví (ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa) ze dne 12. května 2011 (Dz. U. z roku 2011, částka 714) ve znění zákona, kterým se mění zákon o Národní radě soudnictví a některé další zákony (ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw) ze dne 8. prosince 2017 (Dz. U. z roku 2018, částka 3), který nabyl účinnosti dne 17. ledna 2018, a zákona, kterým se mění zákon o organizaci obecných soudů a některé další zákony (ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw) ze dne 20. července 2018 (Dz. U. z roku 2018, č. 1443), který nabyl účinnosti dne 27. července 2018 (dále jen „zákon o KRS“), stanoví:

„1. [Poslanecká sněmovna (Sejm)] volí 15 členů [KRS] na společné čtyřleté funkční období z řad soudců [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)], obecných soudů, správních soudů a vojenských soudů.

[…]

3. Společné funkční období nových členů [KRS] volených z řad soudců začíná plynout dnem následujícím po dni jejich zvolení. Členové [KRS] zvolení na předchozí funkční období setrvají ve svých funkcích do dne, kterým začíná plynout společné funkční období nových členů [KRS].“

14 Článek 37 odst. 1 zákona o KRS stanoví:

„Pokud se o místo soudce ucházelo několik uchazečů, [KRS] posoudí a zhodnotí společně všechny předložené kandidatury. V takovém případě přijme [KRS] usnesení obsahující rozhodnutí o předložení návrhu na jmenování do funkce soudce ohledně všech kandidátů.“

15 Článek 43 odst. 2 zákona o KRS stanoví:

„Pokud usnesení uvedené v čl. 37 odst. 1 nenapadli všichni účastníci [výběrového] řízení, nabývá právní moci ta část, která obsahuje rozhodnutí nepředložit návrh na jmenování do funkce soudce těch účastníků, kteří nepodali odvolání, s výhradou ustanovení čl. 44 odst. 1b.“

16 Přechodné ustanovení obsažené v článku 6 zákona ze dne 8. prosince 2017, kterým se mění zákon o Národní radě soudnictví a některé další zákony, zní takto:

„Funkční období členů [KRS] uvedených v čl. 187 odst. 1 bodě 2 [Ústavy], zvolených na základě stávajících ustanovení, trvá do dne předcházejícího počátku funkčního období nových členů [KRS], avšak ne déle než 90 dní ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ledaže skončilo již dříve uplynutím.“

17 Článek 44 zákona o KRS stanovil:

„1. Účastník [výběrového] řízení může podat odvolání k [Nejvyššímu soudu (Sąd Najwyższy)] z důvodu protiprávnosti usnesení [KRS], nestanoví-li zvláštní ustanovení jinak. […]

1a. V individuálních věcech týkajících se jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)] lze podat odvolání k [Nejvyššímu správnímu soudu (Naczelny Sąd Administracyjny)]. V těchto případech není možné se odvolat k [Nejvyššímu soudu (Sąd Najwyższy)]. Odvolání k [Nejvyššímu správnímu soudu (Naczelny Sąd Administracyjny)] nesmí být založeno na tvrzení o nesprávném posouzení otázky, zda kandidáti splnili kritéria, která jsou zohledňována při rozhodování o předložení návrhu na jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)].

1b. Pokud usnesení uvedené v čl. 37 odst. 1 nenapadli v jednotlivých případech týkajících se jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)] všichni účastníci [výběrového] řízení, nabývá právní moci ta část usnesení, která obsahuje rozhodnutí předložit návrh na jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)], a pro účastníky řízení, kteří nepodali odvolání, ta část, která obsahuje rozhodnutí nepředložit návrh na jmenování do funkce soudce téhož soudu.

[…]

4. V individuálních věcech týkajících se jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)] se rozhodnutí, jímž [Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny)] zrušil usnesení [KRS] nepředložit návrh na jmenování do funkce soudce [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)], rovná přijetí kandidatury účastníka, který podal odvolání, v řízení na uvolněné místo soudce [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)], a to na místo, v jehož případě nebylo ke dni vyhlášení rozsudku [Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny)] řízení před [KRS] dosud skončeno, nebo, pokud takové řízení před [KRS] neprobíhá, na příští volné místo soudce [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)], které bude zveřejněno.“

18 Odstavec 1a článku 44 zákona o KRS byl do tohoto ustanovení vložen zákonem ze dne 8. prosince 2017, kterým se mění zákon o Národní radě soudnictví a některé další zákony, a odstavce 1b a 4 byly do tohoto článku vloženy zákonem ze dne 20. července 2018, kterým se mění zákon o organizaci obecných soudů a některé další zákony. Před zavedením těchto změn byla odvolání uvedená v odstavci 1a podávána u Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) v souladu s odstavcem 1 tohoto článku 44.

19 Nálezem ze dne 25. března 2019 prohlásil Ústavní soud (Trybunał Konstytucyjny, Polsko) čl. 44 odst. 1a zákona o KRS za neslučitelný s Ústavou, a to v podstatě z toho důvodu, že pravomoc přiznaná Nejvyššímu správnímu soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) tímto odstavcem 1a není opodstatněná s ohledem na povahu dotčených věcí, organizační charakteristiky tohoto soudu a jím uplatňovaný postup. V tomto nálezu Ústavní soud (Trybunał Konstytucyjny) rovněž uvedl, že toto vyslovení protiústavnosti „nutně ved[lo] k ukončení všech probíhajících soudních řízení založených na zrušeném ustanovení“.

20 Článek 44 zákona o KRS byl následně změněn zákonem, kterým se mění zákon o Národní radě soudnictví a zákon o organizaci správního soudnictví (ustawa o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów administracyjnych) ze dne 26. dubna 2019 (Dz. U. z roku 2019, č. 914), který nabyl účinnosti dne 23. května 2019. Odstavec 1 tohoto článku 44 zní nyní takto:

„Účastník [výběrového] řízení může podat odvolání k [Nejvyššímu soudu (Sąd Najwyższy)] z důvodu protiprávnosti usnesení [KRS], nestanoví-li zvláštní ustanovení jinak. V individuálních věcech týkajících se jmenování do funkce soudců [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)] nelze podat odvolání.“

21 Kromě toho tento zákon ze dne 26. dubna 2019 v článku 3 stanoví, že „[ř]ízení o odvolání proti usnesením [KRS] v individuálních věcech týkajících se jmenování soudců [Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy)], která byla zahájena, ale nebyla skončena před nabytím účinnosti tohoto zákona, se ze zákona zastavují“.

Zákon o organizaci obecných soudů

22 Článek 69 zákona o organizaci obecných soudů (ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych) ze dne 27. července 2001 (Dz. U. částka 98, č. 1070), ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení, stanoví:

„1. Soudci odcházejí do důchodu při dosažení věku 65 let, ledaže nejdříve dvanáct měsíců a nejpozději šest měsíců před dosažením tohoto věku předloží [KRS] prohlášení, v němž vyjádří svoji vůli pokračovat ve výkonu funkce, a předloží osvědčení potvrzující, že jsou zdravotně způsobilí k plnění povinností soudce, vydané za podmínek stanovených pro kandidáty do funkce soudce.

[…]

1b. [KRS] může soudci povolit, aby pokračoval ve výkonu funkce, odpovídá-li setrvání ve funkci oprávněnému zájmu na výkonu spravedlnosti nebo důležitému společenskému zájmu, s ohledem na racionální využívání zaměstnanců obecných soudů a potřeb vyplývajících z pracovní zátěže jednotlivých soudů. […]

[…]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

23 Dopisem ze dne 30. prosince 2020 informoval L. G., soudce u Krajského soudu v K. (Sąd Okręgowy w K., Polsko), KRS o své vůli pokračovat ve výkonu funkce soudce i po dni 12. června 2021, datu svých 65. narozenin.

24 Usnesením ze dne 18. února 2021 rozhodla KRS o nevydání rozhodnutí ve věci samé v řízení o návrhu L. G. poté, co konstatovala, že tento návrh byl podán po uplynutí prekluzivní lhůty uvedené v čl. 69 odst. 1 zákona o organizaci obecných soudů.

25 L. G. podal proti tomuto usnesení odvolání k Nejvyššímu soudu (Sąd Najwyższy).

26 Za těchto podmínek rozhodl Nejvyšší soud (kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné) [Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych)] přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Brání čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU takovému ustanovení vnitrostátního práva, jako je ustanovení čl. 69 odst. 1b první věta [zákona o organizaci obecných soudů], které účinnost vyjádření vůle soudce pokračovat ve výkonu funkce i po dosažení věkové hranice pro odchod do důchodu podmiňuje povolením jiného orgánu?

2) Brání čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU tomu, aby bylo ustanovení vnitrostátního práva vykládáno v tom smyslu, že opožděné vyjádření vůle soudce pokračovat ve výkonu funkce soudce i po dosažení věkové hranice pro odchod do důchodu nemá žádné účinky, a to nezávisle na okolnostech nedodržení této lhůty a významu, který toto nedodržení má pro řízení o vydání povolení k pokračování výkonu funkce soudce?“

Řízení před Soudním dvorem

27 Vzhledem k tomu, že Komise ve svém písemném vyjádření vznesla pochybnosti ohledně toho, zda má senát kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), které podalo tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, postavení „soudu“ ve smyslu článku 267 SFEU, vyzval Soudní dvůr všechny zúčastněné, aby tento aspekt projednaly na jednání.

28 Usnesením ze dne 3. listopadu 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 4. listopadu 2022, předkládající orgán informoval o různých skutečnostech, které mohou podle jeho názoru potvrdit, že má toto postavení. Obdobné skutečnosti, jako skutečnosti předložené tímto orgánem, byly rovněž předloženy KRS a polskou vládou a byly projednány na jednání před Soudním dvorem.

29 Konečně zúčastněným byla po jednání poskytnuta možnost podat dodatečné písemné vyjádření ohledně skutečností obsažených v usnesení předkládajícího orgánu ze dne 3. listopadu 2022. L. G., KRS, belgická a nizozemská vláda, jakož i Komise této možnosti využily.

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

30 Komise vyjádřila pochybnosti o tom, zda předkládající orgán, v projednávané věci senát kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) (dále jen „kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné“) složený ze tří soudců tohoto kolegia, splňuje požadavky vyplývající z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, zejména požadavek týkající se existence soudu předem zřízeného zákonem, jejichž splnění je vyžadováno k tomu, aby bylo možno předkládající orgán považovat za „soud“ ve smyslu článku 267 SFEU.

31 Z písemného vyjádření Komise vyplývá, že pochyby, které v tomto ohledu Komise zmiňuje, se konkrétně týkají zaprvé okolnosti, že ke jmenování dotčených tří členů kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné prezidentem Polské republiky dne 10. října 2018 došlo na základě návrhů obsažených v usnesení č. 331/2018, které přijala KRS dne 28. srpna 2018 (dále jen „usnesení č. 331/2018“), a sice orgánem, jehož nezávislost byla opakovaně zpochybněna, včetně několika nedávných rozsudků Soudního dvora. Zadruhé je nesporné, jak vyplývá zejména z rozsudku ze dne 6. října 2021, W.Ż. (Kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné Nejvyššího soudu – Jmenování) (C-487/19, dále jen „rozsudek W.Ż.“, EU:C:2021:798), že v okamžiku těchto jmenování bylo toto usnesení napadeno odvoláním podaným k Nejvyššímu správnímu soudu (Naczelny Sąd Administracyjny), který rozhodnutím ze dne 27. září 2018 odložil vykonatelnost uvedeného usnesení.

32 V tomto ohledu Komise uvádí, že v rozsudku ze dne 8. listopadu 2021, Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko (CE:ECHR:2021:1108JUD004986819) (dále jen „rozsudek Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko“), Evropský soud pro lidská práva dospěl k závěru o existenci porušení požadavku, který se týká „soudu předem zřízeného zákonem“ stanoveného v čl. 6 odst. 1 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“), a to z důvodu procesu, který na základě usnesení č. 331/2018 vedl ke jmenování členů

dvou senátů kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné složených ze tří soudců. Komise dodává, že v jednom z těchto senátů byl jeden ze soudců zasedajících v předkládajícím orgánu, který podal tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

33 Komise mimoto tvrdí, že po vydání rozsudku Soudního dvora ze dne 2. března 2021, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy) (C-824/18, dále jen „rozsudek A. B. a další“, EU:C:2021:153) bylo usnesení č. 331/2018 rozsudkem Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) ze dne 21. září 2021 zrušeno.

34 L. G., jakož i belgická a nizozemská vláda v podstatě sdílejí pochybnosti vyjádřené Komisí.

35 Pokud jde o předkládající orgán, tento ve svém usnesení ze dne 3. listopadu 2022, uvedeném v bodě 28 tohoto rozsudku, uvedl, že rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) ze dne 27. září 2018, kterým byla odložena vykonatelnost usnesení č. 331/2018, nebylo doručeno ani prezidentu Polské republiky ani osobám, jejichž jmenování do funkce soudce kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné bylo navrženo v tomto usnesení, jelikož dotyčné osoby totiž nebyly účastníky řízení probíhajícího před tímto soudem. Kromě toho dne 28. září 2018 byl zveřejněn pouze výrok tohoto rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny), který uváděl, že vykonatelnost usnesení č. 331/2018 byla odložena „v napadené části“, zatímco odůvodnění uvedeného rozhodnutí bylo zveřejněno až dne 19. října 2018, tedy devět dnů po jmenování dotyčných osob.

36 Podle předkládajícího orgánu přitom s ohledem na vnitrostátní předpisy platné v době podání odvolání proti usnesení č. 331/2018 k Nejvyššímu správnímu soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) nic neumožňovalo předpokládat, že takové odvolání může vést ke zpochybnění návrhů na jmenování kandidátů uvedených KRS v tomto usnesení, a tudíž ani bránit jejich jmenování prezidentem Polské republiky. Podle článku 44 odst. 1b zákona o KRS, v tehdejším znění, totiž platilo, že pokud takové usnesení nenapadli všichni účastníci výběrového řízení, nabývá právní moci, a tedy i vykonatelnosti ta část usnesení, která obsahuje návrhy na jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy). Navíc v době jmenování soudců, kteří tvoří předkládající orgán, nebylo dosud zahájeno žádné řízení za účelem určení případné neslučitelnosti tohoto vnitrostátního ustanovení s unijním právem, přičemž předběžné otázky v tomto ohledu byly položeny Soudnímu dvoru až 22. listopadu 2018 ve věci C-824/18, A. B. a další (Jmenování soudců Nejvyššího soudu – Prostředek nápravy).

37 Pokud jde o rozsudek Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) ze dne 21. září 2021, v tomto rozsudku bylo výslovně uvedeno, že se jeho účinky netýkají platnosti a účinnosti dotčených prezidentských aktů o jmenování do funkce soudce, neboť tyto akty nepodléhají soudnímu přezkumu.

38 Konečně, pokud jde o okolnost, že dotčení soudci byli jmenováni do kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné na základě usnesení KRS v jejím novém složení vyplývajícím z provedení článku 9a zákona o KRS, tato okolnost není podle předkládajícího orgánu dostatečná k tomu, aby bylo možno těmto soudcům nebo senátu, v němž zasedají, vytýkat nedostatek nezávislosti vyplývající jak z judikatury Soudního dvora, tak z judikatury Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny).

39 Polská vláda a KRS v podstatě souhlasí s uvedenými názory předkládajícího orgánu.

40 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že při posuzování toho, zda je předkládající orgán svou povahou „soudem“ ve smyslu článku 267 SFEU, což je otázka, která je upravena výlučně unijním právem, a tedy při posuzování toho, zda je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce přípustná, přihlíží Soudní dvůr k souboru faktorů, jako je mimo jiné to, zda je daný orgán zřízen zákonem, zda se jedná o stálý orgán, zda má obligatorní jurisdikci, zda má řízení před ním kontradiktorní povahu, zda aplikuje právní předpisy a zda je nezávislý (rozsudek ze dne 29. března 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 66 a citovaná judikatura).

41 Soudní dvůr již uvedl, že Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy) jako takový splňuje takto připomenuté požadavky a v tomto ohledu upřesnil, že pokud žádost o rozhodnutí o předběžné otázce vydal vnitrostátní soud, je třeba vycházet z domněnky, že tento soud splňuje tyto požadavky bez ohledu na jeho konkrétní složení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 29. března 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, body 68 a 69).

42 Z ustálené judikatury Soudního dvora totiž vyplývá, že v rámci řízení o předběžné otázce podle článku 267 SFEU Soudnímu dvoru nepřísluší, aby s ohledem na rozdělení funkcí mezi ním a vnitrostátním soudem ověřoval, zda předkládací rozhodnutí bylo přijato v souladu s vnitrostátními pravidly upravujícími organizaci soudů a soudní řízení. Soudní dvůr tedy musí vycházet z předkládacího rozhodnutí vydaného soudem členského státu, dokud nebylo zrušeno v rámci opravných prostředků stanovených případně vnitrostátním právem (rozsudek ze dne 29. března 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 70 a citovaná judikatura).

43 V této souvislosti Soudní dvůr rovněž přihlíží k tomu, že stěžejním bodem soudního systému zavedeného Smlouvami je řízení o předběžné otázce upravené v článku 267 SFEU, které má za cíl prostřednictvím nastoleného dialogu mezi jednotlivými soudy, konkrétně mezi Soudním dvorem a soudy členských států, zajistit jednotný výklad unijního práva, čímž umožňuje zaručit jeho soudržnost, plný účinek a autonomii, a v konečném důsledku i specifický charakter práva zavedeného Smlouvami (rozsudek ze dne 29. března 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 71 a citovaná judikatura).

44 Soudní dvůr však rovněž upřesnil, pokud jde o samosoudce, že domněnka připomenutá v bodě 41 tohoto rozsudku může být vyvrácena, pokud by konečné soudní rozhodnutí vydané soudem členského státu nebo mezinárodním soudem vedlo k závěru, že soudce, který je předkládajícím soudem, není nezávislým a nestranným soudem předem zřízeným zákonem ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, vykládaného ve světle čl. 47 druhého pododstavce Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) (rozsudek ze dne 29. března 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, bod 72).

45 V tomto ohledu je třeba úvodem uvést, že rozsudek Evropského soudu pro lidská práva Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko a rozsudek Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) ze dne 21. září 2021, dovolávané Komisí, byly vydány mezinárodním soudem, resp. soudem členského státu, a že oba tyto rozsudky jsou konečné. Kromě toho se tyto rozsudky týkaly konkrétně okolností, za kterých byli soudci kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné jmenováni na základě usnesení č. 331/2018.

46 Za těchto podmínek je třeba v této věci posoudit, zda mohou zjištění a posouzení Evropského soudu pro lidská práva učiněná v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko ve vztahu k čl. 6 odst. 1 EÚLP, ve spojení se zjištěními a posouzeními, která učinil Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny) ve svém rozsudku ze dne 21. září 2021, vést Soudní dvůr, který má výhradní pravomoc k výkladu unijního práva, ke konstatování, ve světle vlastní judikatury, že

senát kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, který mu podal žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v této věci, nemá postavení nezávislého a nestranného soudu předem zřízeného zákonem ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, vykládaného ve světle čl. 47 druhého pododstavce Listiny, takže tento senát nesplňuje požadavky připomenuté v bodě 40 tohoto rozsudku k tomu, aby byl kvalifikován jako „soud“ ve smyslu článku 267 SFEU.

47 Zaprvé, pokud jde o rozsudek Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, Evropský soud pro lidská práva nejprve v bodech 272 až 280 tohoto rozsudku připomněl svou judikaturu, podle níž pojem soudu „zřízeného zákonem“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 EÚLP, jehož cílem je zejména ochrana moci soudní před jakýmkoliv protiprávním vlivem zejména ze strany výkonné moci, ale rovněž ze strany moci zákonodárné, případně ze strany samotné moci soudní, zahrnuje dodržování vnitrostátních předpisů, které upravují jmenování soudců a musí být formulovány jednoznačně. Tento soud stejně tak připomněl, že z této judikatury vyplývá, že tento pojem je úzce spjat se zárukami „nezávislosti“ a „nestrannosti“ ve smyslu tohoto čl. 6 odst. 1 EÚLP. Pro tyto požadavky je totiž společné to, že mají zajistit dodržování základních zásad právního státu a dělby moci, takže přezkum z hlediska požadavku na „soud zřízený zákonem“ musí systematicky zkoumat, zda je údajná protiprávnost v daném případě natolik závažná, že narušila tyto zásady a ohrozila nezávislost dotčeného soudu.

48 Na podporu svého zjištění, že v daném případě byl porušen čl. 6 odst. 1 EÚLP, Evropský soud pro lidská práva v podstatě uvedl, v bodech 281 až 338 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, že ke jmenování členů, ze kterých byly složeny dotčené senáty kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, došlo ve zjevném rozporu se základními vnitrostátními pravidly, jimiž se řídí postup jmenování soudců. Evropský soud pro lidská práva toto zjištění založil zejména na různých rozhodnutích, která přijal Nejvyšší soud (Sąd Najwyższy), a sice rozsudek ze dne 5. prosince 2019 vydaný kolegiem tohoto soudu pro pracovněprávní záležitosti a sociální pojištění a usnesení ze dne 23. ledna 2020 přijaté společně občanskoprávním kolegiem, trestním kolegiem a kolegiem pro pracovněprávní záležitosti a sociální pojištění tohoto soudu, přičemž obě rozhodnutí byla přijata po vydání rozsudku Soudního dvora ze dne 19. listopadu 2019, A. K. a další (Nezávislost kárného kolegia Nejvyššího soudu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982), jakož i usnesení ze dne 21. května 2019, kterým tentýž vnitrostátní soud podal Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ve věci, v níž byl vydán rozsudek W.Ż.

49 Jak vyplývá z bodů 309 až 312 a 320 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, v tomto ohledu Evropský soud pro lidská práva zaprvé uvedl nedostatek dostatečných záruk nezávislosti KRS v jejím novém složení vyplývajícím z provedení článku 9a zákona o KRS ve vztahu k moci zákonodárné a výkonné. Tento soud z toho vyvodil, že jmenování dotčených soudců do kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné na základě usnesení č. 331/2018 bylo provedeno v rozporu s ústavními zásadami, jimiž se řídí fungování KRS, jako jsou zásady dělby moci a nezávislosti moci soudní, takže tyto soudce nebylo možné považovat za nezávislé a nestranné.

50 Zadruhé Evropský soud pro lidská práva v bodech 321 až 338 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko odkázal na okolnost, že jmenování těchto soudců prezidentem Polské republiky proběhlo, přestože vykonatelnost usnesení č. 331/2018 obsahujícího návrhy na jmenování dotyčných osob do funkcí k obsazení v rámci kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné byla odložena usnesením Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) ze dne 27. září 2018.

51 V tomto posledně uvedeném ohledu z rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, obzvláště z jeho bodů 330 a 338, vyplývá, že Evropský soud pro lidská práva měl zejména za to, že jmenování provedená za takových okolností prokazují závažné popření autority, nezávislosti a úlohy soudní moci ze strany výkonné moci s cílem úmyslně znemožnit účinný výkon spravedlnosti, takže je třeba je považovat za hrubé porušení čl. 6 odst. 1 EÚLP a tato jmenování jsou ve zjevném rozporu se zásadou právního státu.

52 V bodech 331 až 333 téhož rozsudku tento soud mimoto zdůraznil, že závažnost tohoto porušení byla v dané věci tím spíše prokázána s ohledem na zásadní význam a citlivou povahu pravomocí svěřených kolegiu pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné.

53 Je sice pravda, že ze šesti soudců, kteří tvořili senáty kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné dotčené ve věcech, v nichž byl vydán rozsudek Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, pouze jeden z nich zasedá v senátu tohoto kolegia, které podalo tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, z odůvodnění tohoto rozsudku nicméně jasně vyplývá, že posouzení provedená Evropským soudem pro lidská práva se vztahují bez rozdílu na všechny soudce tohoto kolegia, kteří do něj byli jmenováni za obdobných okolností, a zejména na základě usnesení č. 331/2018.

54 Pokud jde zadruhé o rozsudek Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) ze dne 21. září 2021, je třeba konstatovat, že tímto rozsudkem, vydaným v návaznosti na rozsudek ve věci A. B. a další, tento vnitrostátní soud zrušil usnesení č. 331/2018, a to i v části, v níž bylo navrženo jmenování soudců uvedených v předchozím bodě, přičemž se opíral zejména o zjištění a posouzení, která se do značné míry překrývají se zjištěními a posouzeními obsaženými v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko a v rozhodnutích Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) uvedených v bodě 48 tohoto rozsudku.

55 V oddílech 7.1 až 7. 6 svého rozsudku ze dne 21. září 2021 Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny) zaprvé konstatoval, že změny článku 44 zákona o KRS provedené zákony ze dne 8. prosince 2017 a 20. července 2018 uvedenými v bodě 18 tohoto rozsudku především zbavily jakékoliv účinnosti prostředky nápravy, které byly do té doby k dispozici proti usnesením KRS, jimiž byli navrženi kandidáti na jmenování soudci Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy). Zadruhé konstatoval, že v době, kdy před ním probíhalo řízení o řadě takových prostředků nápravy, byl tento článek 44 následně dále změněn zákonem ze dne 26. dubna 2019 uvedeným v bodech 20 a 21 tohoto rozsudku, jehož důsledkem bylo vyloučení možnosti podat prostředky nápravy v budoucnu, a že posledně uvedený zákon stanovil, že o prostředcích nápravy takto projednávaných u Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) bude bez dalšího vydáno rozhodnutí o nevydání rozhodnutí ve věci samé.

56 Pokud jde o tyto legislativní změny, Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny) rozhodl, že tyto změny, posuzovány v jejich skutkovém a právním kontextu, měly zjevně za cíl zabránit soudu, aby přezkoumal, do jaké míry mohla kombinace různých faktorů vést k tomu, že soudci nedávno jmenovaní k Nejvyššímu soudu (Sąd Najwyższy) na návrh KRS v jejím novém složení nesplňovali požadavky vyplývající z čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, a v případě těch, které byly zavedeny zákonem ze dne 26. dubna 2019, zabránit tomu, aby Soudní dvůr mohl v tomto ohledu rozhodnout. Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny) měl rovněž za to, že tyto okolnosti mohou přispět k systémovým pochybnostem jednotlivců o tom, zda takto jmenovaní soudci splňují uvedené požadavky.

57 Pokud jde o prvky tvořící právní a skutkový kontext uvedený v předchozím bodě, v jehož rámci došlo k těmto legislativním změnám, Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny) poukázal na řadu faktorů, jak vyplývá z oddílů 7.5 a 7.6 jeho rozsudku ze dne 21. září 2021. V tomto ohledu tento soud zaprvé zdůraznil, že v důsledku přijetí zákona ze dne 8. prosince 2017 došlo ke zkrácení funkčního období členů KRS, kteří byli v té době ve funkci, a ke změně složení tohoto orgánu, v důsledku čehož se výrazně zvýšil vliv zákonodárné a výkonné moci v jeho rámci. Zadruhé konstatoval, že k této změně ve složení KRS došlo v době, kdy se v krátké době plánovalo obsadit velmi mnoho míst u Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy). Zatřetí poukázal na existenci pochybností a netransparentnost, pokud jde o podmínky, za nichž probíhal proces jmenování členů nové KRS, a konstatoval, že vzhledem ke konkrétnímu složení tohoto orgánu i k činnosti, kterou tento orgán skutečně vykonává, přestal být nezávislý na zákonodárné a výkonné moci. Začtvrté zdůraznil, že legislativní změny uvedené v bodě 55 tohoto rozsudku se týkaly pouze usnesení KRS, jimiž se navrhují kandidáti na jmenování soudců Nejvyššího soudu (Sad Najwyższy), a nikoli usnesení, jimiž se navrhují kandidáti na jmenování soudců u jiných vnitrostátních soudů.

58 S ohledem na vlastní judikaturu Soudního dvora týkající se výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU ve světle čl. 47 druhého pododstavce Listiny vedou zjištění a posouzení Evropského soudu pro lidská práva v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, jakož i Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) v rozsudku ze dne 21. září 2021, tak jak jsou popsána v bodech 47 až 57 tohoto rozsudku, k závěru, že senát kolegia pro mimořádnou kontrolu a veřejné věci, které podalo tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, nemá z důvodu způsobu, jakým byli jeho soudci jmenováni, postavení nezávislého a nestranného soudu předem zřízeného zákonem ve smyslu uvedených ustanovení unijního práva, takže tento senát není „soudem“ ve smyslu článku 267 SFEU.

59 V tomto ohledu je třeba připomenout neoddělitelnou spojitost, která podle samotného znění čl. 47 druhého pododstavce Listiny existuje pro účely základního práva na spravedlivý proces ve smyslu tohoto ustanovení mezi zárukami nezávislosti a nestrannosti soudců a přístupem k soudu předem zřízenému zákonem [rozsudek ze dne 22. února 2022, Openbaar Ministerie (Soud zřízený zákonem ve vystavujícím členském státě), C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, bod 55].

60 Co se konkrétně týče procesu jmenování soudců, Soudní dvůr rozhodl, že s ohledem na zásadní důsledky, které má tento proces pro řádné fungování a legitimitu soudní moci v demokratickém státě řídícím se zásadou právního státu, je takový proces nutně nedílnou součástí pojmu „soud zřízený zákonem“ ve smyslu článku 47 Listiny, přičemž zdůraznil, že míra nezávislosti soudu ve smyslu tohoto ustanovení závisí zejména na způsobu, jakým byli jmenováni členové tohoto soudu [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. února 2022, Openbaar Ministerie (Soud zřízený zákonem ve vystavujícím členském státě), C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, bod 57 a citovaná judikatura].

61 Jak totiž vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, vyžadují záruky nezávislosti a nestrannosti na základě unijního práva, pokud jde zejména o soudy, které mají vykládat a uplatňovat unijní právo, existenci pravidel, zejména pokud jde o složení orgánu a jmenování jeho členů, která umožní rozptýlit jakékoli legitimní pochybnosti jednotlivců o neovlivnitelnosti uvedeného orgánu ve vztahu k vnějším skutečnostem a jeho neutralitě ve vztahu k zájmům vzájemně se střetávajícím ve věci (rozsudek W.Ż., body 109 a 128, jakož i citovaná judikatura). Tento požadavek nezávislosti soudů, který je inherentní poslání rozhodovat jako soud, je jádrem práva na účinnou právní ochranu a základního práva na spravedlivý proces, které má zásadní význam

jakožto záruka ochrany všech práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, a jako záruka zachování společných hodnot členských států uvedených v článku 2 SEU, zejména hodnoty právního státu [rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 58 a citovaná judikatura].

62 V tomto ohledu je třeba bez dalšího připomenout, že v rozsudku W.Ż. Soudní dvůr rozhodl v kontextu věci, která se týkala rozhodnutí přijatého kolegiem pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné rozhodujícím samosoudcem, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že takovou rozhodovací formaci nelze považovat za nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem ve smyslu tohoto ustanovení, pokud je ze všech podmínek a okolností, za nichž probíhal proces jmenování tohoto samosoudce, zřejmé, že toto jmenování bylo provedeno v jasném rozporu se základními pravidly, která jsou nedílnou součástí zřízení a fungování dotčeného soudního systému, a že je ohrožena integrita výsledku tohoto procesu tím, že u jednotlivců vyvolává legitimní pochybnosti, pokud jde o nezávislost a nestrannost dotyčného soudce.

63 V této věci je přitom třeba zaprvé uvést, že, jak vyplývá z bodu 146 rozsudku W.Ż., a v souladu s posouzeními Evropského soudu pro lidská práva a Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) uvedenými v bodech 49 a 57 tohoto rozsudku, mezi takové podmínky a okolnosti patří skutečnost, že soudci, kteří tvoří odvolací senát kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, které se táže Soudního dvora v této věci, byli jmenováni do tohoto kolegia na návrh KRS v jejím novém složení vyplývajícím z provedení článku 9a zákona o KRS. V tomto bodě 146 Soudní dvůr, stejně jako oba další soudy v tomto ohledu konkrétně odkázal na skutečnost, že došlo ke zkrácení probíhajícího funkčního období některých dosavadních členů KRS, jehož délka má v souladu s čl. 187 odst. 3 Ústavy činit čtyři roky, jakož i na okolnost, že patnáct členů KRS v postavení soudců, dříve volených jinými soudci, bylo na základě tohoto článku 9a, v případě nové KRS, zvoleno Poslaneckou sněmovnou (Sejm), takže ve výsledku 23 z 25 členů tohoto orgánu bylo určeno polskou mocí výkonnou a zákonodárnou nebo k ní přísluší.

64 Z judikatury Soudního dvora zajisté vyplývá, že je-li takový orgán, jako je Národní rada soudnictví, který je zapojen do procesu jmenování soudců, složen převážně ze členů vybraných zákonodárnou mocí, nemůže tato okolnost sama o sobě vést k pochybnostem o postavení jako soudu předem zřízeného zákonem a o nezávislosti soudců jmenovaných na základě uvedeného procesu. Podle této judikatury tomu však může být jinak, když k vyvolání takových pochybností vede tato okolnost ve spojení s dalšími relevantními skutečnostmi a podmínkami, za kterých byla tato rozhodnutí učiněna [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. února 2022, Openbaar Ministerie (Soud zřízený zákonem ve vystavujícím členském státě), C-562/21 PPU a C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, body 74 a 75, jakož i citovaná judikatura].

65 V tomto ohledu již přitom Soudní dvůr opakovaně zdůraznil, že k legislativním změnám uvedeným v bodě 63 tohoto rozsudku došlo současně s přijetím zásadní reformy Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), prostřednictvím zákona ze dne 8. prosince 2017, zahrnující zejména vytvoření dvou nových kolegií tohoto soudu, a sice kárného kolegia a kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, jakož i snížení věku odchodu soudců Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy) do důchodu. Jak rovněž uvedl Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny) ve svém rozsudku ze dne 21. září 2021, k těmto změnám tedy došlo v okamžiku, kdy se očekávalo, že brzy bude nutné obsadit velký počet soudcovských míst u Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), která byla prohlášena za uvolněná nebo nově vytvořená [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), C-791/19, EU:C:2021:596, body 106 a 107, jakož i citovaná judikatura, a rozsudek W.Ż., bod 150].

66 Zadruhé je třeba rovněž vzít v úvahu, že kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné takto vytvořené *ex nihilo* v rámci Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), jehož všichni soudci byli jmenováni na návrh KRS v jejím novém složení, získalo, jak vyplývá z čl. 26 odst. 1 zákona o Nejvyšším soudu a jak rovněž uvedl Evropský soud pro lidská práva v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, pravomoc v takových vysoce citlivých oblastech, jako je rozhodování o volebních sporech a sporech spojených s konáním referend, rozhodování o ostatních věcech veřejného práva, zejména těch, které jsou uvedeny v tomto ustanovení, nebo dále rozhodování o mimořádných opravných prostředcích, které umožňují dosáhnout zrušení konečných rozhodnutí vydaných obecnými soudy nebo jinými kolegii Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy).

67 Zatřetí je třeba zdůraznit, že současně s legislativními změnami uvedenými v bodě 63 tohoto rozsudku, byla jako první krok podstatně změněna pravidla obsažená v článku 44 zákona o KRS v oblasti prostředků soudní nápravy proti usnesením KRS, která obsahují návrh kandidátů na jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), jak vyplývá z bodů 17 a 18 tohoto rozsudku.

68 Když měl Soudní dvůr rozhodnout s ohledem na změny tohoto druhu, zdůraznil problematický charakter ustanovení, která maří efektivitu prostředků soudní nápravy tohoto typu, jež doposud existovaly, zvláště pokud jejich přijetí, posuzované společně s dalšími relevantními skutečnostmi charakteristickými pro proces jmenování do funkce soudců vnitrostátního nejvyššího soudu v daném vnitrostátním právním a skutkovém kontextu, může u jednotlivců vyvolat pochybnosti systémové povahy o nezávislosti a nestrannosti soudců jmenovaných na konci tohoto procesu (v tomto smyslu viz rozsudek A. B. a další, bod 156).

69 Soudní dvůr, stejně jako Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny) ve svém rozsudku ze dne 21. září 2021 v tomto ohledu nejprve uvedl, že takové odvolání, jako je odvolání stanovené v čl. 44 odst. 1a až 4 zákona o KRS ve znění zákona ze dne 8. prosince 2017 a zákona ze dne 20. července 2018 postrádá jakoukoli skutečnou efektivitu, a vyvolává tak pouze zdání, že se jedná o soudní prostředek nápravy. Soudní dvůr dále zdůraznil, že omezení takto zavedená těmito posledně uvedenými předpisy se týkají pouze odvolání podaných proti usnesením KRS, jimiž byli navrženi kandidáti do funkcí soudců Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), zatímco usnesení KRS týkající se navržení kandidátů do funkcí soudců jiných vnitrostátních soudů podléhají nadále dříve platnému obecnému režimu soudního přezkumu. Soudní dvůr nakonec konstatoval, že k uvedeným legislativním změnám došlo, jak již bylo uvedeno v bodě 65 tohoto rozsudku, krátce před tím, než se KRS ve svém novém složení měla vyslovit ke kandidaturám předloženým k obsazení velkého počtu soudcovských míst u Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), která byla prohlášena za uvolněná nebo nově vytvořená (v tomto smyslu viz rozsudek A. B. a další, body 157, 162 a 164).

70 Začtvrté v bodech 138 a 139 rozsudku W.Ż. Soudní dvůr rovněž uvedl, že v době, kdy byl na základě usnesení č. 331/2018, jmenován člen kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, kterého se týká věc, v níž byl vydán tento rozsudek, Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny), ke kterému bylo podáno odvolání znějící na zrušení tohoto usnesení, nařídil dne 27. září 2018 odklad vykonatelnosti tohoto usnesení. Stejná okolnost, kterou rovněž zdůraznil Evropský soud pro lidská práva v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, je přitom dána i v případě jmenování tří členů zasedajících v senátu kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, které podalo tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

71 V tomto ohledu předkládající orgán ve svém usnesení ze dne 3. listopadu 2022 sice tvrdil, že usnesení Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) ze dne 27. září 2018 nebylo doručeno ani kandidátům do funkce soudce kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, které uvedla KRS ve svém usnesení č. 331/2018, ani prezidentu Polské republiky z důvodu, že tyto osoby neměly postavení účastníka sporu tehdy projednávaného před Nejvyšším správním soudem (Naczelny Sąd Administracyjny). Tento orgán rovněž uvedl, že odůvodnění tohoto usnesení Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) nebylo okamžitě zveřejněno.

72 Nicméně, jak v projednávané věci potvrzují informace, které Soudnímu dvoru poskytli L. G. a Komise, a jak rovněž vyplývá z posouzení Evropského soudu pro lidská práva v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, v okamžiku, kdy byli jmenováni tři odvolací soudci kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, nemohl zejména prezident Polské republiky nevědět, že účinky tohoto usnesení byly pozastaveny na základě konečného soudního rozhodnutí, které vydal Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny).

73 Skutečnost, že dotčená jmenování na základě usnesení č. 331/2018, které však bylo pozastaveno usnesením Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny) ze dne 27. září 2018, byla učiněna urychleně a bez vyčkání na seznámení se s odůvodněním tohoto usnesení Nejvyššího správního soudu (Naczelny Sąd Administracyjny), tedy vážně narušila zásadu dělby moci, která charakterizuje fungování právního státu (v tomto smyslu viz rozsudek W.Ż., bod 127), jak rovněž rozhodl Evropský soud pro lidská práva v rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko.

74 Zapáté Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny), u kterého probíhalo řízení o žalobě na neplatnost usnesení č. 331/2018, rozhodl o přerušení řízení do doby vyhlášení rozsudku Soudního dvora ve věci C-824/18, A. B. a další, avšak polský zákonodárce přijal zákon ze dne 26. dubna 2019 uvedený v bodech 20 a 21 tohoto rozsudku.

75 Pokud jde přitom o změny zavedené tímto zákonem, Soudní dvůr již rozhodl v bodech 137 a 138 rozsudku A. B. a další, že zvláště pokud je na ně nahlíženo společně se všemi prvky kontextu zmíněnými v bodech 99 až 105 a 130 až 135 tohoto rozsudku, mohou naznačovat, že polská zákonodárná moc v této věci jednala s konkrétním záměrem zamezit veškerým možnostem výkonu soudního přezkumu ve vztahu k usnesením KRS, v nichž bylo navrženo jmenování soudců Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), což v mezidobí potvrdil Nejvyšší správní soud (Naczelny Sąd Administracyjny) v rozsudku ze dne 21. září 2021, jak vyplývá z bodu 56 tohoto rozsudku.

76 Zašesté a závěrem je třeba vzít v úvahu, že usnesení č. 331/2018 bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem (Naczelny Sąd Administracyjny) v jeho rozsudku ze dne 21. září 2021, a to zejména jak vyplývá z oddílu 10 tohoto rozsudku s přihlédnutím ke zjištěním a posouzením uvedeným v bodech 55 až 57 tohoto rozsudku. I když je přitom pravda, jak zdůraznil předkládající orgán v usnesení ze dne 3. listopadu 2022, že se účinky tohoto rozsudku ze dne 21. září 2021 netýkají platnosti a účinnosti prezidentských aktů o jmenování do dotčených funkcí soudce, je třeba nicméně připomenout, stejně jako Evropský soud pro lidská práva v bodě 288 rozsudku Dolińska-Ficek a Ozimek v. Polsko, že podle článku 179 Ústavy představuje akt, kterým KRS navrhuje kandidáta na jmenování do funkce soudce Nejvyššího soudu (Sąd Najwyższy), podmínku *sine qua non* pro to, aby tento kandidát mohl být na toto místo jmenován prezidentem Polské republiky [rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 101 a citovaná judikatura].

77 Ze všeho předcházejícího vyplývá, že veškeré systémové prvky i prvky týkající se skutkového stavu uvedené v bodech 47 až 57 tohoto rozsudku na jedné straně a v bodech 62 až 76 tohoto rozsudku na straně druhé, které charakterizovaly jmenování tří soudců, kteří tvoří předkládající orgán v této věci, do kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, jsou-li posuzovány společně, mají za následek, že tento orgán nemá postavení nezávislého a nestranného soudu předem zřízeného zákonem ve smyslu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU vykládaného ve světle čl. 47 druhého pododstavce Listiny. Spojení všech těchto prvků může totiž vyvolat u jednotlivců legitimní pochybnosti o neovlivnitelnosti dotyčných osob a senátu, v němž zasedají, ve vztahu k vnějším skutečnostem, zejména přímým či nepřímým vlivům vnitrostátní zákonodárné a výkonné moci, a o jejich neutralitě ve vztahu k vzájemně se střetávajícím zájmům. Uvedené prvky tedy mohou vést k tomu, že se tito soudci a tento orgán nejeví jako nezávislí a nestranní, což může narušit důvěru, kterou v demokratické společnosti a právním státě musí justice u jednotlivců vzbuzovat.

78 Za těchto podmínek musí být domněnka připomenutá v bodě 41 tohoto rozsudku považována za vyvrácenou, a v důsledku toho je třeba konstatovat, že senát kolegia pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné, které podalo Soudnímu dvoru tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, není „soudem“ ve smyslu článku 267 SFEU, takže tato žádost musí být prohlášena za nepřípustnou.

K nákladům řízení

79 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná rozhodnutím Nejvyššího soudu (kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné) [Sąd Najwyższy (Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych), Polsko] ze dne 20. října 2021 je nepřípustná.

Podpisy